

Lovforslag nr. L 233. Fremsat den 29. marts 1996 af Kjeld Rahbæk Møller (SF), Tommy Dinesen (SF), Steen Gade (SF), Jørn Jespersen (SF) og Kristen Touborg (SF)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om banker og sparekasser m.v., lov om forsikringsvirksomhed og realkreditloven

(Orienteringspligt for ministerudpegede bestyrelsesmedlemmer i pengeinstitutter, forsikringsselskaber og realkreditinstitutter)

§ 1

I lov om banker og sparekasser m.v., jf. lovbe- kendtgørelse nr. 182 af 20. marts 1995, som senest ændret ved lov nr. 368 af 14. juni 1995, foretages følgende ændringer:

1. § 9, stk. 1, affattes således:

»Bestyrelsen skal bestå af mindst 5 medlem- mer, hvoraf 1 medlem udnævnes af erhvervs- ministeren. Hvis banken er en dattervirksom- hed, jf. § 37 a, skal tillige 1 medlem af bestyrel- sen for moderselskabet udpeges af erhvervsmi- nisteren. De af erhvervsministeren udnævnte medlemmer skal være offentlighedens repræ- sentanter. Erhvervsministeren fastsætter de nærmere bestemmelser herom, herunder regler om orientering af ministeren.«

2. § 13, stk. 1, affattes således:

»Bestyrelsen skal bestå af mindst 5 medlem- mer, hvoraf 1 medlem udnævnes af erhvervs- ministeren, mens de øvrige vælges af repræ- sentantskabet. Hvis sparekassen er en datter- virksomhed, jf. § 37 a, skal tillige 1 medlem af bestyrelsen for moderselskabet udpeges af er- hvervsministeren. De af erhvervsministeren udnævnte medlemmer skal være offentlighe- dens repræsentanter. Erhvervsministeren fast- sætter de nærmere bestemmelser herom, her- under regler om orientering af ministeren.«

3. § 15 e, stk. 1, affattes således:

»Bestyrelsen skal bestå af mindst 5 medlem- mer, hvoraf 1 medlem udnævnes af erhvervs- ministeren, såfremt andelskassen ikke er til- sluttet en sammenslutning efter kapitel 4 D. I øvrigt vælges medlemmerne af generalforsam- lingen, jf. dog § 15 c. Hvis andelskassen er en dattervirksomhed, jf. § 37 a, skal tillige 1 med- lem af bestyrelsen for moderselskabet udpeges af erhvervsministeren. De af erhvervsministe- ren udnævnte medlemmer skal være offentlig- hedens repræsentanter. Erhvervsministeren fastsætter de nærmere bestemmelser herom, herunder regler om orientering af ministeren.«

4. § 15 j, stk. 1, affattes således:

»Bestyrelsen skal bestå af mindst 5 medlem- mer, hvoraf 1 medlem udnævnes af erhvervs- ministeren, mens de øvrige medlemmer vælges af generalforsamlingen eller, hvis sammenslut- ningens vedtægter bestemmer det, af repræ- sentantskabet. Det af erhvervsministeren ud- nævnte medlem skal være offentlighedens re- præsentant. Erhvervsministeren fastsætter nærmere bestemmelser herom, herunder regler om orientering af ministeren.«

§ 2

I lov om forsikringsvirksomhed, jf. lovbe- kendtgørelse nr. 963 af 29. november 1994, som ændret ved lov nr. 369 af 14. juni 1995, foretages følgende ændring:

1. § 83 affattes således:

»§ 83. I livs- og pensionsforsikringselskaber udnævner erhvervsministeren 1 medlem af bestyrelsen. Hvis selskabet er en dattervirksomhed, skal tillige 1 medlem af bestyrelsen for moderselskabet udpeges af erhvervsministeren. De af erhvervsministeren udnævnte medlemmer skal være offentlighedens repræsentanter. Erhvervsministeren fastsætter de nærmere bestemmelser herom, herunder regler om orientering af ministeren.«

§ 3

I realkreditloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 802 af 5. oktober 1995, foretages følgende ændring:

1. § 14, stk. 1, affattes således:

»Bestyrelsen skal bestå af mindst 5 medlemmer, hvoraf 1 medlem udnævnes af økonomiministeren. Hvis realkreditinstituttet er en dattervirksomhed, jf. § 77, stk. 4, skal tillige 1 medlem af bestyrelsen for moderselskabet udpeges af økonomiministeren. De af økonomiministeren udnævnte medlemmer skal være offentlighedens repræsentanter. Økonomiministeren fastsætter de nærmere bestemmelser herom, herunder regler om orientering af ministeren.«

§ 4

Loven træder i kraft den 1. januar 1997.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Bestemmelsen om offentlige repræsentanter i pengeinstitutters bestyrelser har ofte givet anledning til debat. Især i forbindelse med bankkriser har offentligheden med rette undret sig over, hvordan banker har kunnet gå ned, uden at de offentlige repræsentanter tilsyneladende har foretaget sig noget.

Opmærksomheden omkring en række forhold i ledelsen af Den Danske Bank har genoplivet diskussionen. Især er det blevet diskuteret, om de offentlige repræsentanter har ret og pligt til at underrette erhvervsministeren om forhold, der kan give anledning til betænkeligheder.

Hensigten med det foreliggende lovforslag er at slå fast, at offentlige repræsentanter i pengeinstitutters bestyrelser har samme rettigheder og pligter som de øvrige bestyrelsesmedlemmer. Men ligesom de øvrige bestyrelsesmedlemmer repræsenterer bestemte interesser, nemlig for flertallets vedkommende kapitalinteresser og for mindretallets vedkommende medarbejderinteresser, så repræsenterer de offentlige repræsentanter offentlighedens interesser.

Herudover indebærer forslaget, at der også skal være offentlige repræsentanter i koncernledelsen af de selskaber, der indgår i en finansiel koncern. Som de gældende bestemmelser er formuleret, sidder de offentlige repræsentanter ikke i koncernledelsen, hvor de afgørende beslutninger bliver truffet, men alene i en bestyrelse, hvor der kun træffes nogle rent tekniske beslutninger, og hvor de øvrige bestyrelsesmedlemmer typisk udgøres af koncernens direktører. Derfor foreslås det, at hvor selskaberne indgår i en finansiel koncern, skal der tillige udpeges en offentlig repræsentant til bestyrelsen i moderselskabet, således at offentligheden er repræsenteret både i datterselskabet og moderselskabet.

Det følger af lovforslaget, at de offentlige repræsentanter har ret og pligt til at underrette erhvervsministeren om forhold, der giver anledning hertil. Som hovedregel bør en sådan orientering ikke omfatte enkeltkunders forhold. Men i enkelte situationer kan det dog være nødvendigt. Som eksempel kan nævnes den ubegrænsede garanti til rederiet A.P. Møller. Som bekendt medfører denne garanti, at er-

statningskrav til rederiet, som ikke dækkedes af forsikringer, ville belaste Den Danske Bank og ikke rederiet. Risikoen herfor er givetvis lille, men til gengæld kan beløbet blive meget stort. Olieudslippet ved Alaska kostede som bekendt 50 mia. dollars. Et erstatningskrav af denne størrelse ville lukke Den Danske Bank og dermed automatisk involvere statskassen, da ingen regering passivt ville kunne se en så væsentlig samfundsaktør som Den Danske Bank gå konkurs.

I nogle tilfælde vil det være mere hensigtsmæssigt at orientere Finanstilsynet end ministeren. Erhvervsministeren eller økonomiministerens udsteder i henhold til forslaget de nærmere retningslinjer herfor.

Det skal bemærkes, at lovforslaget ikke berører den offentlige repræsentants og andre bestyrelsesmedlemmers pligt til at give meddelelse til de relevante myndigheder i tilfælde af direkte lovovertrædelser. Lovforslaget berører alene forhold, der er inden for lovens grænser, men som efter den offentlige repræsentants opfattelse kan stride mod offentlighedens interesser.

Det skal endvidere bemærkes, at lovforslaget ikke ændrer det krav om fortrolighed, der gælder for alle bestyrelsesmedlemmer. I tilfælde, hvor den offentlige repræsentant ser sig nødsaget til at indvie ministeren i forhold, der er fortrolige, udstrækkes fortrolighedskravet blot til ministeren. Finanstilsynet er som bekendt allerede omfattet af et krav om fortrolighed med de oplysninger, tilsynet bliver bekendt med under sit virke.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1-4

Det fastslås i de foreslåede bestemmelser, at offentlige repræsentanter i alle pengeinstitutter, det være sig banker, sparekasser eller andelskasser, er offentlighedens repræsentanter. Det overlades til ministeren at fastsætte de nærmere retningslinjer for udøvelsen af denne rolle, herunder retningslinjer for orientering af ministeren eller Finanstilsynet.

Det foreslås endvidere, at der, såfremt virksomhederne indgår i en finansiel koncern, både udpeges en offentlig repræsentant i bestyrelsen for datterselskabet og i moderselskabet, således at offentligheden er repræsenteret begge steder. Der gælder de samme pligter efter forslaget for begge de offentlige repræsentanter.

Til § 2

Til nr. 1

Den foreslåede bestemmelse svarer til de under § 1, nr. 1-4, foreslåede bestemmelser.

Til § 3

Til nr. 1

Den foreslåede bestemmelse svarer til de under § 1, nr. 1-4, foreslåede bestemmelser om offentlige repræsentanter i pengeinstitutter m.v.

Til § 4

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. januar 1997, således at der er tilstrækkelig tid til at udforme retningslinjerne.